

особистій безпеці та протидії таким втручанням [1, с. 130]. Загальноприйнятого списку з структурних елементів діяльності не існує, тому є можливість створити власний список на основі деталей діяльності.

Отже, розробка теоретичної моделі діяльності з надання інформації про особисту безпеку співробітникам правоохоронних органів включає такі елементи: 1) мета 2) завдання, 3) процес, 4) тема, 5) метод.

У семантичному значенні мета розуміється як те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти: мета; призначена місія; планування.

Тому метою нашого дослідження є забезпечення особистої безпеки працівників правоохоронних органів. На національному рівні конкретні цілі закріплюються, наприклад, у згаданій деклараційній нормі частини третьої статті Конституції України, відповідно до якої закріплюється життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека особи вважається найвищою соціальною цінністю в Україні

Ця мета стосується як тих, хто має забезпечити особисту безпеку тих, хто бере участь у підтримці громадського порядку, так і тих, хто відповідає за підтримання громадського порядку та має забезпечити власну безпеку [3, с. 2].

1. Богуславський В. В. *Форми адміністративно-правового регулювання інформаційного забезпечення особистої безпеки працівників сил охорони правопорядку* / В. В. Богуславський // *Право і суспільство*. 2017. № 1, ч. 2. С. 128–131 (дата звернення: 28.02.2024).

2. Комісаров О. Г. *Інформаційне забезпечення особистої безпеки працівників сил охорони правопорядку: сучасний стан проблеми*. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. праць. 2014. № 3. С. 82–89 (дата звернення: 28.02.2024).

3. Богуславський В.В. *Теоретична модель інформаційної діяльності суб'єктів забезпечення особистої безпеки працівників сил охорони правопорядку*. *Научно-практический журнал «Juridic National: teorie si practica»* 2016, № 5(21), с. 39-43 (дата звернення: 28.02.2024).

УДК 37.09

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/521-524

Родіон ДОСТАТНІЙ

здобувач ІІІ (освітньо-наукового) рівня
Київського міжнародного університету,
адвокат адвокатського
об'єднання «ДСА ГРУП»

ОСВІТА БЕЗ РИЗИКІВ: СТРАТЕГІЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ ЩОДО ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Збройна агресія російської влади проти України, викликала актуальну проблематику щодо гарантування безпеки освітнього процесу, що вимагає від органів державної влади адаптації освітньої політики та розробки комплексних стратегій для забезпечення неперервності освіти та захисту освітньої інфраструктури.

Перший заступник Міністра освіти і науки Андрій Вітренко 9 вересня 2021 року зазначив, що наразі ключовим зобов'язанням Міністерства є ефективне впровадження Плану заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл з метою гарантування для всіх учасників освітнього процесу безпечних умов для навчання та викладання. Саме тому План охоплює не лише питання безпеки освітнього середовища, а й створення доступних та рівних умов для здобуття освіти, забезпечення сталості та безперервності освітнього процесу, також передбачає широку адвокаційну кампанію щодо положень Декларації про безпеку шкіл [1].

Декларація про безпеку шкіл – це політичне зобов'язання щодо захисту освіти під час збройних конфліктів, яке взяли на себе вже 111 держав, у тому числі й Україна.

Підписавши декларацію про безпеку шкіл, Україна зобов'язалася створювати безпечні умови освітнього процесу, що передбачає не лише фізичний захист закладів освіти, але й психологічну підтримку та адаптацію навчальних планів з метою забезпечення неперервності освітнього процесу в умовах збройних нападів.

Співпраця з міжнародними організаціями відіграє надзвичайну роль у збагаченні

внутрішньої політики держави через адаптацію міжнародного досвіду, що не лише сприяє підвищенню ефективності заходів безпеки в освітніх закладах, але й забезпечує необхідну психологічну підтримку освітян, критично важливу для їх стійкості та адаптації у викликах сьогодення.

Так, Організація Об'єднаних Націй із питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) є міжнародною міжурядовою організацією, спеціалізованою установою ООН, яка офіційно існує з 4 листопада 1946 року. Преамбула Конституції ЮНЕСКО (Статуту Організації Об'єднаних Націй із питань освіти, науки і культури) визначає, що метою створення Організації є просування цілі миру та загального добробуту людства через освітні та науково-культурні відносини народів [2].

Створення таких організацій свідчить, що для подальшого розвитку держав та суспільства в цілому та забезпечення миру, країни намагаються створити сприятливе освітнє середовище.

Дослідженнями збройних конфліктів займався американський психолог Стівен Артур Пінкер, який відзначає важливість освіти для зменшення таких конфліктів. Пінкер підкреслює «ескалатор розуму» – освіту як центральний компонент – як одну з найважливіших «миротворючих сил» насильницької історії людства [3].

Виховання культури людини через освітні процеси відіграє критичну роль у забезпеченні миру, оскільки освіта є могутнім інструментом формування свідомості та соціальних норм. Вчені підкреслюють, що інтеграція принципів мирного співіснування, толерантності, взаємоповаги, а також розуміння глобальних викликів і спільної відповідальності за майбутнє планети є основою сталого розвитку суспільства. Такий підхід сприяє формуванню відповідальних та психологічно стійких громадян, здатних діяти заради миру в міжнародному контексті.

Україна не стала винятком із держав, яка здійснює активні заходи спрямовані на гарантування миру, шляхом освітнього виховання людини. Це охоплює не лише виховання культури миру та толерантності серед молодого покоління, але й створення безпечних умов для освітнього процесу. Такий підхід відображає стратегічне зобов'язання держави до підтримки сталого розвитку суспільства та мирного співіснування на національному та міжнародному рівнях.

Взаємозв'язок між вирішенням збройних конфліктів, пошуком шляхів до миру, навчанням, та забезпеченням безпеки освітнього процесу є предметом інтенсивних досліджень на міжнародному рівні з часів Другої світової війни. Ця сфера включає аналіз як міждержавних, так і внутрішніх конфліктів, вивчаючи механізми їх розв'язання та попередження війни, а також стратегії підтримки мирного співіснування через освітні ініціативи.

Наукова спільнота визнає, що освіта відіграє вирішальну роль у формуванні культури миру, розвитку критичного мислення, та сприянні розумінню та взаємоповазі серед різних соціальних, етнічних, та релігійних груп. Водночас гарантування безпеки освітнього процесу у зонах ведення бойових дій стає пріоритетом для забезпечення доступу до якісної освіти без загрози для життя, здоров'я й емоційно-психологічного стану учасників освітнього процесу.

В Україні, попри значну увагу до проблематики вирішення збройних конфліктів та пошуку шляхів до миру, комплексний аналіз взаємозв'язку цих питань з освітнім процесом та його безпекою здійснюється обмежено. Враховуючи актуальність цього питання в контексті активних бойових дій в Україні існує очевидна потреба у більш глибокому та систематизованому дослідженні, що охопило б інтеграцію освітніх стратегій у ширші зусилля з підтримки миру та безпеки.

Таке дослідження могло б включати аналіз міжнародного досвіду та його адаптацію в українські реалії, розробку комплексних програм, які б враховували специфіку війни в Україні, що сприятиме формуванню міцної основи для післявоєнного розвитку країни, зміцненню соціальної згуртованості та побудові стійкого майбутнього.

Проведення досліджень у сфері гуманітарної допомоги, зокрема за напрямком освіти для осіб, що постраждали від воєнних дій та стали біженцями, є критично важливим для розробки ефективної стратегії задоволення потреб цих вразливих груп населення. А тому дослідження проблем з якими стикаються постраждалі від збройної агресії в освітньому контексті, включаючи доступ до якісної освіти, інтеграцію до нових освітніх систем, вплив травм від воєнних дій на навчальний процес, а також визначення найбільш ефективних методів надання психологічної та академічної підтримки має бути одним із

пріоритетних напрямків держави в освітньому напрямку.

Таким чином, потребують психологічної підтримки не лише особи уражені наслідками війни, а й ті хто їх оточує та викладачі для того, щоб знайти порозуміння та вміння коректно реагувати на ті чи інші проблеми уразливих осіб. Таким чином, постійно вивчаючи вплив воєнних травм на навчальний процес та вдосконалюючи методи психологічної реабілітації та підтримки, спрямованих на полегшення адаптації біженців до нового освітнього середовища.

Отже, потрібно забезпечити проведення на державному рівні регулярного моніторингу та оцінку ефективності освітніх програм для осіб постраждалих внаслідок війни, щоб розуміти їх емоційний стан, а також забезпечити вдосконалення освітнього процесу, адаптуючи його до змінюваних потреб.

Міжнародний досвід у цьому аспекті має надзвичайне значення, оскільки в останні десятиріччя такими країнами як США, Японією, Кувейтом, Арабськими Еміратами та іншими країнами Європейського Союзу здійснюються постійні асигнування для допомоги освітнім процесам країн, які постраждали від наслідків війни, у зв'язку з цим проводяться дослідження та створюються відповідні фонди.

Фінансування освіти в надзвичайних ситуаціях широко обговорюється на міжнародній арені, зокрема у звітах вказується, що право на освіту піддається найбільшому ризику під час надзвичайних гуманітарних ситуацій, але в цей час освіта потрібна найбільше. Стихійні лиха, збройні конфлікти та вимушена міграція є прямими перешкодами для забезпечення сталого розвитку, щоб забезпечити інклюзивну та справедливо якісну освіту для всіх [4].

Фінансова допомога також матиме надзвичайне значення для України, яка страждає від наслідків війни, а тому освітній процес потребує гарантій безпеки та безперервності.

У першу чергу необхідним є спрямування фінансової допомоги від іноземних країн на відновлення зруйнованої інфраструктури та створення безпечних умов для освітян.

Для цього потрібно провести аналіз першочергових потреб та розробити комплексні програми, які адресуватимуть почергову допомогу для подолання виявлених проблем. При цьому, важливим є міжнародне співробітництво у напрямку пошуку потенційних міжнародних партнерів, здатних надавати фінансову, технічну або консультативну підтримку для забезпечення таких програм. Це можуть бути урядові та неурядові організації, фонди, освітні інститути тощо.

Однак, для залучення та збереження довіри міжнародних партнерів необхідно забезпечити високий рівень прозорості та звітності в реалізації Україною розроблених таких проєктів та програм, а тому існує нагальна потреба у створенні чітких механізмів моніторингу та оцінки результатів та подолання корупційних ризиків у цій сфері.

Наразі Юрій Старцев зазначає, що корупція – одне із найнебезпечніших явищ, яке має безпосередній вплив на стабільність усіх суспільних відносин. Такий вплив заважає нормальному функціонуванню та розвитку як державних, так і приватних інституцій [5, с. 202].

Отже, викорінення корупції в освітній сфері, зокрема і щодо реалізації міжнародної допомоги має надзвичайне значення для укріплення довіри меценатів до української влади та для ефективної реалізації програм щодо гарантування освіти постраждалим особам.

Таким чином, створення державної політики у сфері освіти, яка виключатиме корупційні ризики та створення реальних механізмів ефективної протидії корупції – неминуче сприятиме позитивній трансформації України.

1. Круглий стіл: Декларація про безпеку шкіл: МОН посилює підтримку щодо зобов'язань про захист кожного закладу освіти на сході України. Опубліковано 09.09.2021 URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/deklaraciya-pro-bezpeku-shkil-mon-posilyuye-pidtrimku-shodo-zobov'язan-pro-zahist-kozhnogo-zakladu-osviti-na-shodi-ukrayini>.

2. Конституція Юнеско. Міжнародний документ від 16.11.1945 URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_014#Text.

3. Pinker S. (2011). *The better angels of our nature: Why violence has declined*. New York, NY: Viking. URL : https://law.yale.edu/sites/default/files/documents/pdf/Intellectual_Life/LTW-Pinker.pdf стор. 689– 691.

4. Dupuy, Kendra; Júlia Palik & Gudrun Østby (2020) Walking the Talk? Financing for Education in Emergencies, 2015–2018. *PRIO Paper*. Oslo : PRIO. URL : <https://cdn.cloud.prio.org/files/0b7cfe70-7088-450b-b5da-e01e53c23478/Dupuy%20et%20al%20-%20Walking%20the%20Talk%20Financing%20for>

[%20Education%20in%20Emergencies%202015-2018%20-%20PRIO%20Paper%202020.pdf?inline=true](#)

5. «Вплив корупційних ризиків на діяльність судової влади в Україні, як дестабілізуючий фактор трудових правовідносин». Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (14 грудня 2023 р.) / редкол. : Т. В. Вільчик та ін. Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2024. 268 с.. URL : https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/wp-content/uploads/2024/02/vilchik-zbirnyk_verstka.pdf. ISBN 978-617-8198-06-3.

УДК 351.74:623.746-519

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/524-525

Олександр ДУНЯШЕНКО

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Василь ПОЛИВАНЮК

професор кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РОЗВИТОК ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БПЛА В СЛУЖБОВО-БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

В силових структурах різних країн, таких як Велика Британія, Німеччина, США, Нідерланди, почали використовуватися безпілотні літальні апарати (далі – БПЛА) ще наприкінці другого тисячоліття. Перші безпілотні літальні радіокеровані апарати виникли у 1930-х роках і мали значний вплив на технологічний розвиток.

Безпілотні літальні апарати (БПЛА) – це літальні апарати, які можуть працювати без присутності пілота на борту, керуючись віддалено або за програмою. Актуальність їх використання в Україні полягає в декількох аспектах: безпека та оборона; пошук та порятунок; інфраструктурні проекти; доставка та логістика, наукові дослідження тощо. Зазначена актуальність свідчить про широкий спектр можливостей використання БПЛА в різних галузях суспільства, що робить їх важливим інструментом сучасних технологій.

В Україні питання розвитку та використання технологій БПЛА, стали явними після початку широкомасштабної агресії проти України. Шалений успіх та значна ефективність використання БПЛА не викликає сумнівів в їх актуальності і дали значний поштовх у розвитку даної сфери. Наразі існують курси, школи та навчальні центри з підготовки операторів БПЛА на базі волонтерських, громадських організацій та військових підрозділів. В штатних структурах підрозділів почали з'являтися спеціалізовані підрозділи по використанню БПЛА, які мають у своєму складі загони спеціальних, цільових БПЛА та спеціалістів, що їх використовують.

У службово-бойовій діяльності Національної поліції України, застосування безпілотних літальних апаратів (БПЛА), має великий потенціал для поліпшення ефективності та результативності роботи поліцейських. Дослідивши існуючі напрямки підготовки операторів БПЛА слід виділити два основних напрямки:

1. Цивільний напрямок підготовки користувачів БПЛА приділяє значну увагу навичкам студійної та сесійної відео зйомки, навичкам підбору кадрів та користуванню селфі-функціями, проведення екологічного моніторингу, розвідка і оцінка обстановки у зонах надзвичайної ситуації.

2. Військовий напрямок характеризується навичками корегування артилерії, польотів в умовах роботи РСБ та РСР, захисту операторів від ворожих атак, розвідка місцевості та ін. [3].

Використання безпілотних літальних апаратів (дронів) в національній поліції України має кілька значущих переваг:

Забезпечення безпеки: безпілотні апарати дозволяють отримувати інформацію з небезпечних або важкодоступних місць без ризику для життя поліцейських. Це дозволяє уникнути небезпеки від потенційно небезпечних ситуацій.